

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ

підготовки бакалавра
спеціальності 035 Філологія
освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Луцьк 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ» підготовки бакалавра,

Розробник:

Семенюк Антоніна Афанасіївна, доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент,

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

проф. Ущина В. А.

Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач

кафедри:

Коляда Е. К.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5	035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад	Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>6</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>	Бакалавр	Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год.
		Самостійна робота <u>110</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>англійська</i>

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5	035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад	Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>6</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>	Бакалавр	Лекції <u>4</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>6</u> год.
		Самостійна робота <u>122</u> год.
		Консультації <u>18</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>англійська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по
батькові

Науковий ступінь

Вчене звання

Посада

Контактна інформація

Дні занять

Семенюк Антоніна Афанасіївна

кандидат філологічних наук

доцент кафедри практики англійської мови

доцент

+380673324161

semenyuk@vnu.edu.ua

<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських
занять (за попередньою домовленістю).

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Культурні аспекти перекладу» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти рівня бакалавр. Зазначений курс є необхідною складовою вивчення англійської мови за фахом. Найпоширеніші на сьогодні методики вивчення іноземних мов включають як необхідний елемент і переклад з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну. Відсутність у здобувача вищої освіти чітких критеріїв оцінки перекладу спричиняє під час виконання практичних завдань як буквальний переклад з копіюванням граматичних особливостей іноземної мови, так і невиправдані відхилення, що спотворюють зміст чи форму оригіналу. Цей курс дає можливість здобувачу вищої освіти оволодіти механізмом акту міжмовної комунікації, правильно вибирати перекладацьку стратегію під час офіційного/неофіційного спілкування та листування. Курс передбачає досягнення такого рівня перекладацької компетенції, який забезпечить майбутнім фахівцям у галузі міжнародних відносин можливість професійного здійснення перекладацької діяльності у різних видах перекладу в усній і письмовій формах.

Мета і завдання освітнього компонента. Курс передбачає виклад інформації з теорії перекладу та тренування певних навичок та умінь перекладацької діяльності національно забарвленої лексики загалом та у сфері правових відносин зокрема, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії. Курс спрямований не тільки вміння письмово та усно виражати свої думки з загальних питань, опанування специфічної фахової термінології, іноземних слів, термінів галузі права, але й вміння перекладати і укладати документи і кореспонденцію, всебічне вивчення закономірностей функціонування англійської мови в як у побутовому, так і правовому полі, формування вмінь і навичок аналізу, оцінки поданого матеріалу, ефективного англомовного спілкування в усній і писемній формах.

Основними завданнями освітнього компонента є :

- ознайомити здобувача вищої освіти із сутністю, головними принципами і поняттями перекладу як засобу міжкультурної комунікації та з актуальними проблемами перекладу національно маркованої лексики;
- уточнити міру впливу різних типів перекладацьких трансформацій на адекватність та еквівалентність перекладу у межах мовної пари «українська-англійська»;
- проаналізувати види перетворень при передачі стилістично маркованих лексичних одиниць та фразеологізмів;
- визначити та закріпити основні прийоми перекладу культурологічно обумовленої лексики;
- ознайомити з особливостями складання ділових паперів в англомовних країнах;
- надати можливість читати в оригіналі тексти ділових паперів; формувати та задовольняти пізнавальні потреби здобувача вищої освіти; залучати їх до таких академічних видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних та комунікативних здібностей;
- розвивати комунікативні вміння відповідно до професійних потреб, що найбільше забезпечують адекватну мовленнєву поведінку здобувача вищої освіти у майбутній професійній діяльності.

Курс дасть змогу опанувати такі **вміння**: 1) оволодіти різними типами перекладацьких трансформацій, що впливають на адекватність та еквівалентність перекладу у межах мовної пари «українська-англійська»/ «українська-англійська»; 2) вміти проаналізувати види перетворень при передачі стилістично маркованих лексичних одиниць та фразеологізмів; 3) застосовувати основні прийоми перекладу культурологічно обумовленої лексики; 4) застосовувати на практиці навички складання ділових паперів в англомовних країнах та дотримуватись належної мовної поведінки.

Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекцій	Практ. (Семін)	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Basic approaches to translation and interpretation. Semantic aspects of interpretation. Lexical aspects of interpretation.						
Тема 1. Basic approaches to translation and interpretation. Types (modes) of translation and interpretation.	20	1	2	16		ДС/ДБ/ +5
Тема 2. Semantic aspects of interpretation. Semantic structure of the oral message and its main components.	20	1	4	14		ДС/ДБ/ +5
Тема 3. Lexical aspects of interpretation. Subject field words(terms): ways of interpreting them. Set phrases (clichés) and phraseological units(idioms): ways of interpreting them.	20	2	4	16		ДС/ДБ/ +5
Тема 4. Lexical Transformations	20	2	2	14		ДС/ДБ/ +5
Разом за змістовим модулем 1	80	6	12	60	4	20
Змістовий модуль 2. The Letter Writer's Craft. How To Speak Better.						
Тема 5. The letter writer's craft. Good writing – a skill you can learn. Secrets of good letter writing. Writing your public officials.	30	2	4	20		ДС/ДБ/ +5 P/+5
Тема 6. How to speak better. The secrets of good conversation. Ten conversation problems and how to solve them. How to run a meeting.	40	2	4	30		ДС/ДБ/ +5 P/+5
Разом за змістовим модулем 2	70	4	8	50	6	20
контрольна робота 1						Т / 30
контрольна робота 2						Т / 30
Всього годин / Балів:	150	10	20	110	10	100

Таблиця 2а (заочна)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекцій	Практ. (Семін)	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Basic approaches to translation and interpretation. Semantic aspects of interpretation. Lexical aspects of interpretation.						
Тема 1. Basic approaches to translation and interpretation. Types (modes) of translation and interpretation.	20			16		ДС/ДБ/ ІРС/Р/+5
Тема 2. Semantic aspects of interpretation. Semantic structure of the oral message and its main components.	20			18		ДС/ДБ/ ІРС/Р/+5
Тема 3. Lexical aspects of interpretation. Subject field words (terms): ways of interpreting them. Set phrases (clichés) and phraseological units (idioms): ways of interpreting them.	20			16		ДС/ДБ/ ІРС/Р/+5
Тема 4. Lexical transformations. The theory of congruence and equivalence.	20			16		ДС/ДБ/ ІРС/Р/+5
Разом за змістовим модулем 1	80	2	4	66		20
Змістовий модуль 2. The Letter Writer's Craft. How To Speak Better.						
Тема 5. The letter writer's craft. Good writing – a skill you can learn. Secrets of good letter writing. Writing your public officials.	30			30		ДС/ДБ/ ІРС/Р/+5
Тема 6. How to speak better. The secrets of good conversation. Ten conversation problems and how to solve them. How to run a meeting.	40			28		ДС/ДБ/ ІРС/Р/+5
Разом за змістовим модулем 2	70	2	2	58		20
контрольна робота 1						Т / 30
контрольна робота 2						Т / 30
Всього годин / Балів:	150	6	6	122	18	100

Примітки: 1. Teams, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компоненту у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

2. *Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ІРС – індивідуальне завдання КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Т – тести, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

ІV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти регулюється [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](http://surl.li/ddfha) (<http://surl.li/ddfha>).

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти. При вивченні курсу ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ виконує такі види робіт: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу на семінарах, виконання індивідуальних завдань, написання тематичних контрольних тестів. Навчальний курс складається з двох змістових модулів, які закінчуються **заліком**. Сумарна кількість балів, яку здобувача вищої освіти отримує при засвоєнні змістових модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: зараховано, не зараховано з необхідністю повторного складання.

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля. Поточне оцінювання включає в себе поточну роботу здобувача вищої освіти під час лекційних і 7 семінарських занять: у кожному змістовому модулі – максимум 5 балів за усне опитування у зазначених формах та письмову підготовку до неї. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях. Максимальна оцінка здобувача вищої освіти за поточне оцінювання становить 40 балів. За написання тематичних контрольних робіт здобувач вищої освіти може отримати максимум – 60 балів – по 30 балів за кожну. Відповідно до політики накопичування балів здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів. За рішенням кафедри здобувачам вищої освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах наукових робіт й досягли значних результатів, можуть бути присуджені додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету). Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених

ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компоненту. Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](http://surl.li/daloo) (<http://surl.li/daloo>) і рішенням науково-методичної комісії факультету іноземної філології від 02.02.2022 року, протокол № 7.

Викладач має право самостійно визначити валідність отриманих здобувачем результатів навчання та прийняти рішення щодо зарахування / не зарахування таких балів:

– 3 бали – за результативну роботу у проблемній групі здобувача вищої освіти (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ на конференції без публікації, участь у I етапі Всеукраїнської олімпіади здобувача вищої освіти;

– 5 балів – за публікацію статті у збірнику наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської олімпіади здобувача вищої освіти;

– 10 балів – за публікацію статті у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської олімпіади;

– 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської олімпіади .

– 10 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); або який складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не нижче 80% правильних відповідей;

– 5 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не менше набраних 60% правильних відповідей.

– 1 бал при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, без складання тесту, тривалістю від 1 до 3 годин. Одному здобувачеві може бути зараховано не більше як три таких сертифікати.

V. Підсумковий контроль

Із вибірових освітніх компонентів форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені си́лабусом. *Підсумковий контроль*, який здійснюється провідним викладачем, має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти під час виконання підсумкового тесту та усної відповіді. Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума **поточної** та **контрольної** модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені си́лабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених си́лабусом освітнього компонента з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Заборгованість із змістового модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри практики англійської мови до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії. Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за

згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК. Залік складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг, або не набрав 60 балів за семестр. У цьому випадку всі набрані бали, анулюються і здобувач вищої освіти готується до заліку. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати за залік, становить 100 балів, з яких 60 балів – оцінка за підсумковий тест, 40 балів – за усну відповідь.

Система накопичення балів відповідно до оцінювання форм контролю під час семінарських занять та написання модульних контрольних робіт **денної форми** має наступний вигляд:

V. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка балів	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література:

1. Кальниченко О., Черноватий Л. Енциклопедія перекладознавства. Handbook of Translation Studies. Т. 1. 2020. 560 с.
2. Семенюк А. А. Симонюк Б. О. Структурно-семантичні й функціональні особливості ідіом з компонентом «НОМЕ» та їх переклад. *Virtus: Scientific Journal Canada*, Montreal СРМ «ASF», 2019, № 39. Р. 83–86.
3. Семенюк А., Шкаровецька А. Вербалізація концепту Кохання/Любов: перекладознавчий аспект. *Пріоритети германської та романської філології*: зб. матеріалів. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2021. С. 93–95.
4. Семенюк А. А. Спориш Я.С. Структурно-семантичні особливості англійських фразеологізмів на позначення рис людини та їх переклад. *Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»* / ред. кол. Марія Федурко (головний редактор) та ін. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Випуск 47. С. 179–184. DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.4>
5. Семенюк А., Приступа Л. Лексико-стилістичні та структурні риси політичного звернення Володимира Зеленського до Конгресу. (англ). *Філологічний часопис: науковий журнал*. С. Шуляк (гол. ред.). Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. Вип. 2 (20). С. 84–91. <https://doi.org/10.31499/2415-8828.2.2022.268656>
6. Malimon, L., Pavliuk, A., Yefremova, N., Boichuk, V., Semeniuk, A., Khnykina, O., Sheludchenko, S., Torosian, O., Rohach, O., Navrotska, I., Honcharuk, S., Vasylenko, M., & Potapenko, L. Emotional Intelligence in the Context of Linguodidactics and

Linguocultural Studies. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13(4). 2022. P. 514–528. (WOS) <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/402>

Додаткова література

Інформаційні ресурси:

1. http://www.translationdirectory.com/translation_theory.htm – Articles on Translation Theory
2. <http://www.sil.org/> – SIL International: Partners in Language Development
3. <https://www.stjerome.co.uk/tsa/edited-volume/1728/> – On the Relationships between Translation Theory and Translation Practice
4. <http://cogprints.org/2597/> – Cogprints
5. <http://www.translatum.gr/etexts/translation-theory.htm> – Translatum: the Greek Translation Portal
6. <http://www.kwintessential.co.uk/translation/articles/types.html> – Kwintessential
7. <http://www.international-translators.com/english/types-translation.html> – International translators: available types of translations
8. <http://waucondastore.com/types-of-translation-communicative-and-psycholinguistic-classification/> – Types of translation: communicative and psycho-linguistic classification
9. http://www.globaltranslation.com/common_page.php?page_id=19%20&%20osid=2 – Global Translations Systems
10. <http://translation.ezinemark.com/many-different-kinds-of-translation167d566c1c3.html> – Free Content Article Directory